Eerste Kamer der Staten-Generaal **I**

Vergaderjaar 2026-2027

32 317 JBZ-Raad

QL **VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG**
Vastgesteld 25 november 2026

De vaste commissie voor Immigratie & Asiel / JBZ-Raad[1] heeft schriftelijk overleg gevoerd met de minister van Asiel en Migratie over de **situatie in Ceuta en de geannoteerde agenda van de JBZ-Raad van 4 augustus 2026.** Bijgaand brengt de commissie hiervan verslag uit. Dit verslag bestaat uit:

- De uitgaande brief van 27 oktober 2026.
- De antwoordbrief van 25 november 2026.

De griffier van de vaste commissie voor Immigratie & Asiel / JBZ-Raad,

Dragstra

[1] Samenstelling:
Bakker-Klein (CDA), Beukering (Fractie-Beukering), Van Bijsterveld (JA21), Dittrich (D66), Van Gasteren (Fractie-Van Gasteren), Van der Goot (OPNL), Griffioen (D66) (ondervoorzitter), Van Hattem (PVV) (voorzitter), Huizinga-Heringa (ChristenUnie), Janssen (SP), Kaljouw (VVD), Karimi (PRO), Koffeman (PvdD), Lievense (BBB), Marquart Scholtz (BBB), Meijer (VVD), Van den Oetelaar (FVD), Perin-Gopie (Volt), Ramsodit (PRO), Recourt (PRO), Van Rooijen (50PLUS), Van de Sanden (Fractie-Van de Sanden), Schalk (SGP), Thijssen (PRO), Van Toorenburg (CDA), Veldhoen (PRO), Visseren-Hamakers (Fractie-Visseren-Hamakers), Walenkamp (Fractie-Walenkamp)

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR IMMIGRATIE EN ASIEL / JBZ-RAAD

Aan de minister van Asiel en Migratie

Den Haag, 27 oktober 2026

De vaste commissie voor Immigratie en Asiel/JBZ-Raad (I&A/JBZ) heeft met belangstelling kennisgenomen van uw brief van 3 augustus 2026[2] waarbij de Kamer een afschrift wordt aangeboden van de Tweede Kamerbrief over de situatie bij Ceuta, Spanje, en de geannoteerde agenda van de informele JBZ-Raad van 4 augustus 2026. De leden van de fractie van de **BBB** wensen de regering naar aanleiding hiervan de volgende vragen te stellen. De leden van de fractie van de **PVV** sluiten zich bij de gestelde vragen aan.

Genoemde leden begrijpen uit de aan de orde zijnde brief dat de grootschalige irreguliere grensovergang naar Ceuta een schending van de territoriale integriteit van Spanje en daarmee van de Europese Unie is en dat de regering dit onacceptabel acht.[3]

Allereerst vragen de leden van de fractie van de BBB de regering hoe groot het aantal grensoverschrijders is geweest. In de brief wordt melding gemaakt van zo'n 50.000 personen[4], maar uit het verslag van de bijeenkomst van de informele online JBZ-Raad van 4 augustus 2026 – welk verslag op 8 september 2026 door deze commissie en de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid voor kennisgeving is aangenomen – blijkt dat op 30 en 31 juli 2026 naar schatting rond de 72.000 irreguliere grensoverschrijdingen hebben plaatsgevonden.[5] Hoe is dit grote verschil in aantallen te verklaren? Waarop baseerde de regering haar eerdere aanzienlijk lagere aantal?

In de aan de orde zijnde brief beschuldigt de regering mensenhandelaren van het misbruik maken van kwetsbare personen en veroordeelt zij dat misbruik.[6] Waarop baseert de regering de aanname dat (alleen) mensenhandelaren bij deze irreguliere grensoverschrijding betrokken waren of deze zelfs hadden georkestreerd?

Waarom wordt in de aan de orde zijnde brief met geen woord gerept over het lakse en laakbare optreden van de Marokkaanse autoriteiten, nu voorafgaand aan en tijdens deze oversteek naar Ceuta een menigte van zo'n 70.000 mensen zich via de kust naar Ceuta begaf? Dit is toch een gegeven dat in Marokko niet onopgemerkt kan zijn gebleven?

Is het de regering ermee bekend – zo vragen de leden van de fractie van de BBB – dat op 30 en 31 juli 2026 de Marokkaanse grensbewaking ter plaatse het compleet liet afweten? De politie/grensbewaking was geheel afwezig en voorzover aanwezig greep men

---

[2] *Kamerstukken I* 2025/26,32 317, QJ.
[3] *Kamerstukken I* 2025/26,32 317, QJ, p. 2.
[4] *Kamerstukken I* 2025/26,32 317, QJ, p. 2.
[5] *Kamerstukken I* 2025/26,32 317, QH, p. 3.
[6] *Kamerstukken I* 2025/26,32 317, QJ, p. 2.

niet in om deze grensoverschrijding te voorkomen. Is dat de regering hiermee bekend en, zo ja, wat is haar oordeel daaromtrent?
Meent de regering, met genoemde leden, dat de Marokkaanse autoriteiten een oogje hebben toegeknepen – aldus ook Francesco Pasetti, migratieonderzoeker aan het Institut Barcelona d'Estudis Internacionals – omdat dit anders nooit had kunnen gebeuren?

Hoe reageert de regering op de beschuldiging van de Spaanse oppositie dat Marokko de migrantenstroom doelbewust als geopolitiek wapen heeft ingezet nu die crisis volgde kort op een bezoek van de Spaanse premier Sánchez aan Algerije, wat door critici werd gezien als de échte reden dat Marokko "de kraan" tijdelijk opendraaide?

Is de regering het eens met analisten die stellen dat er aan Marokkaanse zijde geen onmacht achter stak, maar dat sprake was van een politieke keuze?

Is de regering met de leden van de fractie van de BBB van oordeel dat de invasie van Ceuta veel weg had van een hybride oorlogvoering tegen Europa en militaire inzet van migratie, zoals de Europese Unie in 2021 oordeelde over het afsturen van migranten op Polen en Litouwen door de Wit-Russische dictator Loekasjenko?

Kan de regering deze leden berichten of Marokko door de invasie van Ceuta getracht heeft zijn gevangenen aan Europa kwijt te raken? Heeft zij hiervoor aanwijzingen?

Welke (sanctie-)maatregelen wil de regering overwegen indien vast komt te staan dat Marokko of enige andere staat de invasie van Ceuta met opzet (mede) heeft veroorzaakt?

De leden van de fractie van de BBB lezen in de aan de orde zijnde brief dat Nederland op 31 juli 2026 direct contact heeft opgenomen met onder andere de minister van Buitenlandse Zaken van Marokko.[7] Wat is in dat contact besproken? Heeft de regering zich in dat contact kritisch uitgelaten jegens zijn Marokkaanse ambtgenoot en/of bij deze aangedrongen op spoedige terugname van alle migranten?

De leden van de fractie van de BBB lezen tot slot in de aan de orde zijnde brief het volgende:
"Het is evident de (moet zijn: dat) Nederland haar (moet zijn: zijn) eigen grenzen bewaakt (…).[8] En er zijn grenscontroles bij de binnengrens. Echter, de tijdelijke vaste grenscontroles die in 2024 werden ingevoerd, zijn op 1 oktober jl. beëindigd. Kan de regering deze leden berichten hoe thans de landsgrenzen met Duitsland en België worden bewaakt en wat van die bewaking de (verwachte) effectiviteit is?

Op welke wijze wil de regering voorkomen dat de thans nog in Ceuta verblijvende illegale migranten binnen het Schengengebied en/of binnen Nederland komen?

[7] *Kamerstukken I* 2025/26,32 317, QJ, p. 3.
[8] *Kamerstukken I* 2025/26,32 317, QJ, p. 3.

Indien deze migranten illegaal binnen Nederland komen, wil de regering hen dan zo spoedig mogelijk (doen) uitzetten en geen opvang verlenen in Nederland?

De leden van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel/JBZ-Raad zien uw beantwoording met belangstelling tegemoet en zij verzoeken u deze binnen **vier weken** na dagtekening van deze brief te mogen ontvangen.

A.W.J.A. van Hattem
Voorzitter van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel / JBZ-Raad

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ASIEL EN MIGRATIE

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 25 november 2026

Hierbij bied ik u de antwoorden aan op de vragen van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel/JBZ-Raad over de situatie in Ceuta en de geannoteerde agenda van de JBZ-raad van 4 augustus 2026.

De Minister van Asiel en Migratie,

Bart van den Brink

182734
(ingezonden 27 oktober 2026)

De vaste commissie voor Immigratie en Asiel/JBZ-Raad (I&A/JBZ) heeft met belangstelling kennisgenomen van uw brief van 3 augustus 2026[9] waarbij de Kamer een afschrift wordt aangeboden van de Tweede Kamerbrief over de situatie bij Ceuta, Spanje, en de geannoteerde agenda van de informele JBZ-Raad van 4 augustus 2026. De leden van de fractie van de BBB wensen de regering naar aanleiding hiervan de volgende vragen te stellen. De leden van de fractie van de PVV sluiten zich bij de gestelde vragen aan.

Genoemde leden begrijpen uit de aan de orde zijnde brief dat de grootschalige irreguliere grensovergang naar Ceuta een schending van de territoriale integriteit van Spanje en daarmee van de Europese Unie is en dat de regering dit onacceptabel acht.[10]

Allereerst vragen de leden van de fractie van de BBB de regering hoe groot het aantal grensoverschrijders is geweest. In de brief wordt melding gemaakt van zo'n 50.000 personen[11], maar uit het verslag van de bijeenkomst van de informele online JBZ-Raad van 4 augustus 2026 – welk verslag op 8 september 2026 door deze commissie en de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid voor kennisgeving is aangenomen – blijkt dat op 30 en 31 juli 2026 naar schatting rond de 72.000 irreguliere grensoverschrijdingen hebben plaatsgevonden.[12]

Vraag 1
Hoe is dit grote verschil in aantallen te verklaren? Waarop baseerde de regering haar eerdere aanzienlijk lagere aantal?

Antwoord op vraag 1
De brief van 4 augustus refereert aan een eerste inschatting van de Spaanse autoriteiten op het moment van de gebeurtenis. In de extra informele JBZ-Raad van 4 augustus had Spanje reeds een completer beeld en heeft toen aangegeven dat het ging om zo'n 72.000 personen.

In de aan de orde zijnde brief beschuldigt de regering mensenhandelaren van het misbruik maken van kwetsbare personen en veroordeelt zij dat misbruik.[13]

Vraag 2
Waarop baseert de regering de aanname dat (alleen) mensenhandelaren bij deze irreguliere grensoverschrijding betrokken waren of deze zelfs hadden georkestreerd?

Antwoord op 2
De Spaanse Minister van Binnenlandse Zaken wees op het moment van de gebeurtenissen naar een mogelijke rol van mensensmokkel. Het kabinet heeft er in Europees verband op aangedrongen dat de oorzaken voor de gebeurtenissen in Ceuta onderzocht worden.

Vraag 3
Waarom wordt in de aan de orde zijnde brief met geen woord gerept over het lakse en laakbare optreden van de Marokkaanse autoriteiten, nu voorafgaand aan en tijdens deze oversteek naar Ceuta een menigte van zo'n 70.000 mensen zich via de kust naar

[9] Kamerstukken I 2025/26,32 317, QJ.
[10] Kamerstukken I 2025/26,32 317, QJ, p. 2.
[11] Kamerstukken I 2025/26,32 317, QJ, p. 2.
[12] Kamerstukken I 2025/26,32 317, QH, p. 3.
[13] Kamerstukken I 2025/26,32 317, QJ, p. 2.

Ceuta begaf? Dit is toch een gegeven dat in Marokko niet onopgemerkt kan zijn gebleven?

Vraag 4
Is het de regering ermee bekend – zo vragen de leden van de fractie van de BBB – dat op 30 en 31 juli 2026 de Marokkaanse grensbewaking ter plaatse het compleet liet afweten? De politie/grensbewaking was geheel afwezig en voorzover aanwezig greep men niet in om deze grensoverschrijding te voorkomen. Is dat de regering hiermee bekend en, zo ja, wat is haar oordeel daaromtrent? Meent de regering, met genoemde leden, dat de Marokkaanse autoriteiten een oogje hebben toegeknepen – aldus ook Francesco Pasetti, migratieonderzoeker aan het Institut Barcelona d'Estudis Internacionals – omdat dit anders nooit had kunnen gebeuren?

Vraag 5
Hoe reageert de regering op de beschuldiging van de Spaanse oppositie dat Marokko de migrantenstroom doelbewust als geopolitiek wapen heeft ingezet nu die crisis volgde kort op een bezoek van de Spaanse premier Sánchez aan Algerije, wat door critici werd gezien als de échte reden dat Marokko "de kraan" tijdelijk opendraaide?

Vraag 6
Is de regering het eens met analisten die stellen dat er aan Marokkaanse zijde geen onmacht achter stak, maar dat sprake was van een politieke keuze?

Vraag 7
Is de regering met de leden van de fractie van de BBB van oordeel dat de invasie van Ceuta veel weg had van een hybride oorlogvoering tegen Europa en militaire inzet van migratie, zoals de Europese Unie in 2021 oordeelde over het afsturen van migranten op Polen en Litouwen door de Wit-Russische dictator Loekasjenko?

Vraag 8
Kan de regering deze leden berichten of Marokko door de invasie van Ceuta getracht heeft zijn gevangenen aan Europa kwijt te raken? Heeft zij hiervoor aanwijzingen?

Vraag 9
Welke (sanctie-)maatregelen wil de regering overwegen indien vast komt te staan dat Marokko of enige andere staat de invasie van Ceuta met opzet (mede) heeft veroorzaakt?

Antwoord op vraag 3 t/m 9
Momenteel kan niet eenduidig worden aangegeven wat aan de gebeurtenissen in Ceuta ten grondslag lag. Hierover wil het kabinet dan ook niet speculeren. Wel kan worden opgemerkt dat de samenwerking tussen Spanje en Marokko cruciaal was om de situatie onder controle te brengen en te houden. Marokko heeft in dit kader zich constructief opgesteld om terugkeer mogelijk te maken.

De leden van de fractie van de BBB lezen in de aan de orde zijnde brief dat Nederland op 31 juli 2026 direct contact heeft opgenomen met onder andere de minister van Buitenlandse Zaken van Marokko.[14]

Vraag 10
Wat is in dat contact besproken? Heeft de regering zich in dat contact kritisch uitgelaten jegens zijn Marokkaanse ambtgenoot en/of bij deze aangedrongen op spoedige terugname van alle migranten?

[14] Kamerstukken I 2025/26,32 317, QJ, p. 3.

Antwoord op vraag 10
Zoals aangegeven in de Geannoteerde Agenda van de informele JBZ-Raad van 4 augustus heeft Nederland contact gehad met de Minister van Buitenlandse Zaken van Spanje, Minister van Buitenlandse Zaken van Marokko en de Eurocommissaris van Binnenlandse Zaken en hen opgeroepen tot snel en effectief optreden en, waar nodig, een gecoördineerde EU-aanpak.

"Het is evident de (moet zijn: dat) Nederland haar (moet zijn: zijn) eigen grenzen bewaakt (…).[15] En er zijn grenscontroles bij de binnengrens. Echter, de tijdelijke vaste grenscontroles die in 2024 werden ingevoerd, zijn op 1 oktober jl. beëindigd.

Vraag 11
Kan de regering deze leden berichten hoe thans de landsgrenzen met Duitsland en België worden bewaakt en wat van die bewaking de (verwachte) effectiviteit is?

Antwoord op vraag 11
Sinds 1 oktober 2026 voert de KMar toezicht uit in de binnengrensstreek op basis van het verruimde juridische kader voor Mobiel Toezicht Veiligheid (MTV). Het MTV is erop gericht om illegaal verblijf na overschrijding van de Schengen-binnengrens, al dan niet in georganiseerd verband, in een zo vroeg mogelijk stadium te bestrijden. Het toezicht leidt tevens tot de bestrijding van grensoverschrijdende (migratie)criminaliteit, waaronder mensensmokkel. Over de inwerkingtreding van het verruimde MTV-kader en de verwachte effecten is uw Kamer per brief van 24 september jl. geïnformeerd[16].

Vraag 12
Op welke wijze wil de regering voorkomen dat de thans nog in Ceuta verblijvende illegale migranten binnen het Schengengebied en/of binnen Nederland komen?

Antwoord op vraag 12
Doorreizen vanuit Ceuta naar de rest van Schengen gaat enkel gecontroleerd. Hierdoor is de kans op ongeregistreerde doorreis nihil. Spanje heeft tijdens de JBZ-Raad van 1 en 2 oktober opnieuw bevestigd dat het uitgangspunt voor de personen die momenteel nog in Ceuta verblijven terugkeer is.

Vraag 13
Indien deze migranten illegaal binnen Nederland komen, wil de regering hen dan zo spoedig mogelijk (doen) uitzetten en geen opvang verlenen in Nederland?

Antwoord op vraag 13
Op dit moment is er nog geen secundaire migratie vanuit Spanje geconstateerd in navolging van de gebeurtenissen van Ceuta. Indien blijkt dat personen die betrokken waren bij de gebeurtenissen van Ceuta doorreizen naar Nederland, zal het kabinet deze personen overdragen aan Spanje conform de afspreken in de Asiel- en migratiebeheerverordening (AMbV). De ervaring van de afgelopen jaren is dat Spanje dergelijke overdrachten in lijn met de AMbV uitvoert.

[15] Kamerstukken I 2025/26,32 317, QJ, p. 3.
[16] Tweede Kamer, vergaderjaar 2026-2027, 30 821, nr. 353.